

Elifas Lévi:

ÚVOD DO KABALY

Kolem padesátých let XVII. století žil v Seville učený lékař, jménem *Don Balthasar Orobio*, muž svědomitý, neochvějně logiky. Poslouchal kázání proti kacířům a rozváživ hlavní důvod katolických věroučných hádek: jednotu zjevení, autoritu Starého Zákona, rouhavá bloudění novotářů, počal uvažovati, zda by nemohlo Židovstvo sílu těchto všech rozumových důvodů použití ve svůj prospěch. Proto studoval izraelské dogma a byl překvapen jeho jednoduchostí a mohutností. Mimo to okouzlovala ho strhující autorita mučednictví. Říkalo se mu: „Dlužno věřiti lidem, kteří se dají pro víru pronásledovati a vraždit.“ On však uvažoval, kolik Židů bylo ve středověku ožebračeno, mučeno, pobíjeno a upalováno. Byl překonán a uchvácen pevností a statečností tohoto pracovitého a nepřemožitelného národa. Nemohl skrývat pocity, které činily čest jeho svědomí. Byl označen inkvizicí a uvězněn. Muka, která podstoupil ve třech letech svého žalářování, byla tak strašlivá, že jeho paměť zeslábla, takže se tázal sama sebe: „Jsem skutečně Don Balthasar Orobio?“ Přesto však zbylo mu dosti silné vůle, aby zachoval mlčení o svém náboženském přesvědčení, a stále odpovídal: „Narodil jsem se jako katolík, konal jsem vždy své povinnosti; více nemám, co bych řekl.“ Konečně opustil vězení, srdcem Žid, přesvědčen o své pravdě tak hluboce a klidně, jako prorok a mučedník Starého Zákona. Chtěje uniknouti pozornosti svých pronásledovatelů, odebral se do Amsterdamu, kde s obřízkou obdržel jméno Izák. Pak popsal velmi umírněně a ohleduplně pohnutky svého přestupu k náboženství našich otců.

Dílo *Orobiovo* je dnes velmi vzácné. Vyšlo 1687 latinsky s theologickým vyvrácením *Filipa z Limborchu* pod titulem: *Philippi a Limborch amica collatio cum erudito Judaeo*. Francouzský překlad pod titulem *Israel vengé*, vydaný nějakým Židem *Henriquezem* (původní text byl španělský), vyšel před lety v Paříži. Důvody *Orobiovy* jsou velmi silné:

„Jak Mojžíšův Bůh, jenž především určil svůj národ k boji proti modlářství a nedovolil Židům, aby vytvářeli lidské podoby, mohl by hnáti je k odpovědnosti, kdyby ho nevzývali, poněvadž se projevoval postavou a se vši lidskou slabostí? Mojžíš ovšem řekl: Přejde prorok mi rovný; ale nedopustil by se rouhání proti svému vlastnímu zákonu, kdyby byl řekl: Přejde prorok, který se nebude rovnati mně, nýbrž samému Bohu? Člověk, jenž chce býti Bohem! – Bůh samojediný je Bohem, odpověděl by jednohlasně Izrael, a nikdo se mu nevyrovná! Jak mohla by si nejvznešenější moudrost pohrávati slovními hříčkami a pochybnými sliby, aby dala smysl zcela protichůdný obvyklému významu slov? Jakže! Vykupitel-Král, předpověděný našemu národu, měl by býti zločincem odsouzeným k smrti, zločincem, který se bouřil proti předpisům, jež nám dal Mojžíš jako nezměnitelné a věčné? Vykupitel Izraeli zaslíbený by měl býti ten, v jehož jménu je Izrael rozptýlen v staleté agonii mezi národy a dán jim na pospas? Izrael by neporozuměl a netušil, co všechno jejich náboženství obsahuje a jaký význam skrývá? Tento Vykupitel musel by nás osvoboditi od našich nepřátel a zatím my ve jménu našeho spasitele jsme vydáni pronásledování? A jsou snad křesťané jím nějak osvobozeni, když se neustále hádají o výklad jeho zákona, který činí stále víc a více nesrozumitelným? Tvrdíte, že Kristus přišel, aby zničil panství ďáblovo a založil na zemi duchovní říši lásky k bližnímu a v tomto smyslu vykládáte slova proroků. Kdo jiný však založil říši Ďáblu? Mluví snad Mojžíš o tomto bezbožném, tyranském a rouhavém fantomu? Satan, jenž v Knize Jobově se zjevuje v kruhu synů božích, dostává od samého Boha pouze úkol, aby zkoušel jeho služebníka. Kde jinde než v křesťanství naleznete ono hrozné dogma o pekle, nesmírné říši temnot a zla, které podle podmínek pro ně stanovených nutně musí pohltnouti většinu lidstva! Jaké je tedy přesně vzato náboženství většiny, to je vládnoucí, pravé a jediné náboženství? – Tak se ptá zoufalá a věčná ozvěna křesťanského pekla plného slz a skřípění zubů. Takovým tedy způsobem zničil Vykupitel říši ďáblovu! Jak se zdá, slova křesťanské theologie mají vždy opačný smysl, jenž je přisuzován i našim proroctvím, když vykládá, že *zničiti* znamená vlastně *budovati, tvořiti, zachraňovati* pak *zabíjeti a odpouštěti* a *milovati* pak *ničiti* a *vésti ku hranicím*. Takovýmto způsobem se nikdy nedohodneme a nedomluvíme, používajíce stejných slov a stejným jazykem.

Zač stojí říše lásky k bližnímu? Je snad na zemi? Ukažte ji tedy! Je snad v Římě, odkud denně vychází tolik exkomunikací a prokletí? Byla snad v protivném táboře pravoslavných a sektářů v dlouholetém zmatku náboženských válek? Byla snad v srdcích oněch křižáků, kteří před svým odjezdem do Svaté Země vnesli do židovských domů vraždu, pustošení a plenění? Je snad v rozsudcích inkvizice? Lásky k bližnímu! Kde ve vašich dějinách nalezne se místo pro toto slovo, než na jejich krvavých stranách! Neboť vůči všem byli jste vrahy a katy, ubozí blázni! Vzájemně jste si klnuli a vzájemně jste se upalovali ve jménu Boha míru a pod záminkou náboženské shovívavosti a lásky! Nehádejte se již o naše proroctví! Upřímně prohláste, že se vám líbí bezdůvodně věřit tomu, čemu věřit chcete, a že uvězníte a usmrtníte všechny, kteří budou věřiti něco jiného. Buďte logičtí, šířte a braňte svoje dogma o exkomunikacích a peklu hrůzou, nemluvte však o lásce k bližnímu!“

Filip z Limborchu odpovídá nebo domnívá se odpovídati na tyto vášnivé argumenty *Orobiovy* neustálými obvyklostmi scholastické theologie. Dostí na tom, že ničeho nedokazuje a že je nudná.

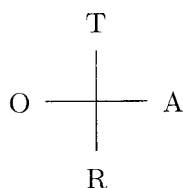
Aby bylo možno odporovat tomuto nadšenému a spravedlivému odpůrci křesťanství, bylo by nutno používat jeho taktiky a porazit ho jeho vlastními zbraněmi.

Proč by měly být ohnivé jazyky večeřadla méně věrohodnými než blesky Sinaje? – Kdy byli pronásledovatelé Židů krutější než Židé, kteří kamenovali své proroky? – Nelze dát křesťanskému křtu přednost před bolestnou a směšnou obřízkou? A když si naříkáte na hříchy proti křesťanské lásce, činí nás snad naše provinění lepšími?

To by se mohlo namítnouti všeobecně Židům a *Orobiovi* pak zvláště: Jsi si tak jist, že jsi se obrátil k pravému a původnímu náboženství, k oné víře, která navždy usmiřuje rozum s vírou? Je skutečně Mojžíšovo dogma tak jednoduché, jak si myslíš? Neobsahuje snad spory a tajemství? Jsi si tak jist, že jsi vnikl do jeho hlubin? Co je tedy nesdělitelný a nevyslovitelný *Šem*, jenž je klíčem k vaší svatyni? Co mají znamenat ony podivné nádoby, ona bizarní světla, ony netvárné postavy cherubů nebo sfing s těly býka a hlavami orlů nebo lidí? Jaká filosofie je skryta ve východním líčení Genese? Co je žena svedená uměním onoho hada na stromě? Nepoučují nás hieroglyfy Egypta a Indie v ničem? Nebyl sinajský prorok zasvěcencem Memfidy? A byl-li tento tvůj nejvyšší učitel třeba pouhým odpadlíkem starých chrámů a vyobcovaný sektář starého, původního a univerzálního náboženství, co by pak byly tvoje *šemangy*, tvoje *tefilim*, tvoje *mesusy* a *šem*? Co by pak mělo být skutečnou známkou svatosti? Snad tvoje krvavá a ubohá obřízka?

To jsou otázky, které by mohly vyrušit svědomí *Orobiovo* z jeho klidné víry židovské. Nepřišel však ještě čas, aby bylo možno tyto námitky položit tak, aby jim bylo rozuměno.

Již sto let před *Orobiem* jeden muž nadšené víry a neobyčejného vzdělání našel klíč ke všem tajemstvím náboženství a uveřejnil knihu nadepsanou: *Clavis absconditorum a constitutione mundi. – Klíč k věcem skrytým od počátku světa*. Tento muž byl hebraista a kabalista. Jmenoval se *Vilém Postel*. Byl přesvědčen, že našel pravý smysl Tetragrammatonu v prastaré hieroglyfické knize, starší než sama Bible, kterou jmenuje *Genesí Henochovou*, nepochybně proto, aby skryl před laiky její pravé jméno. Neboť na prstenci symbolického kříže, jehož obraz přidává ke své knize jako tajemné vysvětlení, nakreslil tuto svou tajemnou čtvernost takto:

Vytvořil tak slovo, jež čteno zleva doprava zdola počínaje zní ROTA, nahoře počínaje pak zní TARO nebo TAROT; čte-li se způsobem hebrejským zprava nalevo, tvoří slovo TORA, svaté jméno, jež dávají Židé svým posvátným knihám.

Přejděme od této *Postelovy* hádanky k učeným úvahám *Court de Gebelina*, uloženým v šestém svazku jeho knihy *Primitivní svět*, a věnovaným oné starodávné egyptské knize zachované dodnes pod nicotnou rouškou karetní hry, prozkoumejme tajemné obrazce těchto karet, jichž dvaadvacet prvních zřejmě tvoří hieroglyfickou abecedu, ve které symboly jsou vysvětleny čísly a celá hra je rozdělena do čtyř desítek, provázených vždy stejnými obrazy po čtyřech a čtyřmi rozličnými barvami, a pak můžeme se právem tázati, zda cikánský tarot není *Genesí Henochovou*. *Taro*, *Rota* nebo *Tora* Viléma *Postela* a jeho zasvěcovatelů, opravdových hebrejských kabalistů. Blížíme-li se těmito pochybami učeným temnotám *Zoharu*, veliké a svaté knihy veliké kabaly, pak se naše domněnky změní v jistotu, dovíme-li se, že JOD, desáté a hlavní písmeno hebrejské abecedy; bylo považováno moudrými kabalisty vždy za symbol původu všech věcí, představovaný egyptským fallem a Mojžíšovou holí, že HE, druhé písmeno JOD-HE-VAU-HE a páté písmeno hebrejské abecedy, symbolizující aktivní a pasivní princip, souhlasí s poháry aneb kruhy starých, svatých hieroglyfů, že Vau, třetí písmeno Tetragrammatonu a šesté písmeno hebrejské abecedy, značí hřeby, pouzdro, přitahování a odpovídá hieroglyfickému znaku meče, kříže a lingam, že konečně HE, na konci Tetragrammatonu opakované, může býti představeno kruhem, vznikajícím dvěma poháry na sebe položenými. (Viz *Kabala denudata*, sv. II. 1684.) Obdržíme tak klíč ke čtyřem desítkám našeho tarotu, jehož první desatero tvoří zelená hůl, druhé královský kalich, třetí koruna probodená mečem a čtvrté konečně kruh uzavírající v sobě lotosový květ.

Chceme-li býti dokonaleji zasvěceni do tajemství *Postelovy* Genese, musíme porozumět ještě celé řadě theologických, filosofických a absolutních idejí, které staří spojovali s prvními deseti čísly.

Zde souhlasí Pýthagorás s opatrovníkem mojžíšských tajemství, neboť oba čerpali ze stejných pramenů. Zjistili jsme, že tajemné značky vysoké kabaly ve čtveřici přesně vyjadřují tytéž nauky, jako hieroglyfy Egypta a svaté symboly Indie. Fallus, kteis, lingam a život, žezlo Osiridovo, poháry nebo květy Isidiny, lingam Horův a

cyklus Hermův, kvetoucí hůl Áronova, archa úmluvy obsahující mannu, obětní meč a mísa obětních chlebů, pastýřská hůl, kalich přijímání, kříž a božská hostie – všechny náboženské symboly odpovídají čtyřem hieroglyfickým znakům tarotu tvořícím hieratické vysvětlení čtyř písmen velikého, božského Tetragrammatonu.

Court de Gebelin mimo objevu tarotu věnoval největší pozornost hieroglyfům dvacátého prvního listu, jenž jest nazván: *Svět*. Tato karta je klíčem *Viléma Postela* a představuje nahou, vítěznou pravdu uprostřed koruny rozdělené na čtyři díly čtyřmi lotosovými květy. Ve čtyřech rozích karty lze spatřit čtyři symbolická zvířata tvořící v souhrnu sfingu. Sv. Jan našel je v proroku Ezechieli a tento vypůjčil si je z egyptských a assyrských sfing. Tyto čtyři postavy, které tradice církvi nepochopená propůjčuje jako atributy čtyřem evangelistům, představují čtyři základní tvary kabaly, čtyři roční počasí, čtyři kovy a konečně také čtyři tajemná písmena židovské TORY, Ezechielova kola, ROTA, a tarotu, jenž podle *Postelu* je klíčem k věcem skrytým od počátku světa. Je zajímavé, že slovo *Tarot* je tvořeno také svatými písmeny monogramu Konstantinova, ve kterém skrze Tau zakřivené řecké písmeno RO stojí mezi ALFOU a OMEGOU, označujícími počátek a konec. Podobně uspořádané je i slovo podobné zednářskému INRI, jehož dvě I rovněž vyjadřují počátek a konec, neboť v kabale JOD a všechny jeho odvozeniny jsou symbolem fallu a plození. Počátek a konec vyjádřený takto stejnými písmeny udává představu věčného počátku božského cyklu, a proto je slovo INRI mnohem názornější než TAROT a předpokládá také hlubší zsvěcení.

Srovnáme-li s těmito objevy hieroglyfický tvar kříže ve staré církvi, budeme překvapeni i jinými analogiemi. První křesťané velmi rádi tvořili kříž za čtyř kruhových výsečí. Viděl jsem takový kříž s deseti rameny a čtyřmi řekami vyplývajícími z jediného středu. Podobné zobrazení nalezneme v *Bosiově* latinském díle o vítězství kříže. Prvotní kříže nenesly Kristovu postavu, nýbrž pravděpodobně holubici s nápisem INRI, aby naznačily, že v tomto nápisu je skryt tajemný smysl, jemuž můžeme porozumět jen milostí Sv. Ducha. Velmi často nalézáme čtyři kabalistická zvířata na čtyřech ramenech tohoto kříže, jenž jest filosofickým emblémem čtvernosti. Poznání všech mystérií bylo nazýváno gnosí, avšak tajemství bylo nutno opatrovat neporušeně. Profanace některých gnostiků, kteří byli jiného názoru, způsobily, že oficiální církev ztratila kabalistické klíče ke své vlastní svatyni.

Ti, kdož pochybují o našich názorech, necht' si přečtou gnostické spisy *sv. Dionysa Areopagity*, *sv. Irenia*, *Synesia* a *Clementa* z Alexandrie. Není však nutno opouštět kanoe svatých knih. Vždyť v *Apokalypse* lze nalézt dokonalý magický a kabalistický kříž, jenž odpovídá přímo číslům, symbolům a hieroglyfickým obrazcům Tarotu.

Nacházíme v něm skutečně žezla, meče a koruny, uspořádané podle přesného počtu tak, aby odpovídaly desateru a sedmeru. Nacházíme v nich čtyři krále světových dílů a čtyři kluky obsažené i v našich kartách, stejně tak jako okřídlenou ženu, slovo v hávu císařském a pak i papežském s četnými diadémy na daře. Konečně je klíč k *Apokalypse* totožný s číslem 21 Tarotu a ukazuje nám trůn uzavřený v dvojité duze a ve čtyřech rozích této koruny spočívají čtyři posvátná zvířata kabaly. Tyto shody jsou přinejmenším nanejvýše podivuhodné a dávají mnoho látky k přemýšlení.

Postel rozradostněný svým nálezem dětinsky věřil, že objevil cestu k univerzálnímu míru mezi náboženstvími a pokojnou budoucnost světa. Napsal *Traité de la concorde universelle*, dále pak *Raisons d'être du Saint-esprit* a věnoval svůj *Clef des choses cachées depuis commencement du monde* Otcům shromážděným tehdy na Tridentském koncilu. Dopis, jenž jim posílal, je pozoruhodný: dobromyslně prohlašuje se prorokem a vysvětluje biskupům a učeným doktorům, že jejich klatby nejsou již přiměřené době, neboť všichni lidé musí být zachráněni podle důsledku, jenž plyne z jednoty a věčnosti analogického a rozumu pochopitelného zjevení.

„Píši vám,“ praví, „o této pravdě, moji Otcové, abyste konečně přestali svými klatbami ztrácet ty, za které mřel Kristus, jenž sám působí ve všem i v každém zvláště a poučí vás světlem vašeho svědomí, aby pravda stala se ještě nádhernější. Otevřete zrak, Otcové, bratři a děti, vizte jak svou nemoudrostí proměňujete vykoupění Spasitele v popraviště lidské přirozenosti. Písmo Svaté nikdy nemířilo prokletí proti těm, kdož mu zůstali cizí. Pravda, slibuje všem zsvěcení, avšak praví také: U každého národa ten, kdo činí dobro, miluje Boha. Nezdá se vám, že činíte křesťanství nesnesitelnějším, než bylo židovství?“

Otcové koncilu neprokázali *Postelovi* ani tu čest, aby ho pronásledovali. Jeho kniha a dopis byly prohlášeny za dílo bláznů a nebylo na ně odpověděno. Teprve později, když učenci našli u něho některá tvrzení, která se zdála být kacířská, byl *Postel* uzavřen v klášteře. Zemřel v přesvědčení, že vstane opět z hrobu, aby učinil pochopitelným lidstvu svůj mohutný objev klíčů ke skrytému světu a k tajemstvím Pentagramu. Zdálo se mu nemožným, aby takovéto zjevení bylo ztraceno pro budoucnost.

Postel byl šťasten, že nemusil trpět za svůj hřích tak, jak musel jej smířit před šestnácti sty lety někdo větší jeho. Jisto jest, že tajemství vysoké kabaly byla pro synagogu ztracena, když Ježíš Kristus je znovu našel, jak ostatně dokazuje autor *Sefer Toldos Ješu*. Celé katolické dogma vzešlo z Kabaly, avšak pod jakými závoji a s jakými proměnami! Množné číslo osob v jednotě Boha pochází ze tří prvních písmen Tetragrammatonu, pouze za HE byl dosazen Syn, aby nebyla zbožněna Matka, jež musila zůstat lidská, avšak podle tušení *Postelova* strhávala na sebe úctu ostatních osob. V *Zoharu* vidíme božskou matku, druhé početí Elohimů, spolupůsobit při

stvoření, jež bez nich by bylo nemožné. Uklidňuje a zjemňuje tvrdost otcovského Jodu, proti ohni staví vodu, proti hněvu milosrdenství: „Oheň,“ dí skladatelé Zoharu, „vytráží jako had z božského Jodu a chce zemi pozřít ve svém objetí. Avšak božská matka, budiž požehnáno Její jméno, přivedla vodu a dala spadnout osvobozující vlně na hořící hlavu hadovu.“ Budiž zde připomenuto, že Marie v hebrejštině znamená *moře* aneb *mořskou sůl*, a porozumíme, proč se zobrazuje s půlměsícem pod nohama; neboť kabalisté učí, že měsíc je obrazem božské kteis, tetragrammatického He, mateřské moci Elohimů, a již se nedivíme nesmírnému zbožnění, připisovanému obyčejné smrtelnici, která svým Neuposkvrněným početím kraluje nad prapůvodem časů. Syn věnoval své Matce čest svého narození a Matka věčného Syna musí jako on býti věčná. Vše v našem náboženském kultu připomíná počty *Pýthagorovy*: Trojice božských osob, čtvernost Evangelistů, sedmero darů Ducha Svatého, sedmero svátostí, svatá desítka Dekalogu. Dvanáctero patriarchů a apoštolů, strašlivý, manicheický zrod pekla jako protiváhy nebe jest pouze přehnané uskutečnění vyrovnávající dvojice, která v kabale Zoharu je představena dvěma starci, z nichž jeden je jaksi stínem druhého, *Makroprosopem* a *Mikroprosopem*, Boha zahalujícím stínem lidství a světlem Boha, ozařujícím lidstvo, takže Bůh je nám člověkem nebe a člověk se zdá býti bohem země. Tímto způsobem skrývají všechny zdánlivé protismyslnosti dogmatu vznešená a stará zjevení moudrostí všech století, a proto musilo křesťanství, obohacené tolika velikými úspěchy, zvítězit nad zchudlým a rezignujícím Židovstvem, které již nerozumělo alegoriím své svatyně a svého zlatého svícnu. Avšak čím krásnější a vzácnější jsou hluboká bohatství univerzálního a kabalistického dogmatu, tím ubožejší jsou materialistické výklady dávané dnes těmto mysteriím. Popření staré dogma je snadné, ale takové popření je krokem zpět. Jak tedy lze zvítězit nad touto sfingou moderní doby? Nutno její hádanku vysvětliti, nutno všechny duchy přivésti opět k vědění, které dává smysl i zblouděním víry, nutno naučit lidstvo jedinému věčnému a univerzálnímu zjevení. – Toto zjevení je analogie vysvětlená slovem, je to příroda neustále mluvící k rozumu, je to matematická harmonie věcí, která nás poučuje, že část je úměrná celku a že v Absolutnu nutně nekonečný celek zřejmě vyžaduje hypotézu Nekonečného.

V nezměrném okruhu této hypotézy zvětšuje člověk neustále kruh svých znalostí a posunuje zpět následností vědění hranice říše víry. Co je víra v této odvaze? Víra je ona důvěra, jež Kryštofa Kolumba hnala vpřed, když Amerika před ním unikala, je to přesvědčení o neznámých částech velkého celku, jichž existenci prokazují části známé. Jak vidno, není rozum odstraněn, avšak je jasno, že předmět víry ve své formě je přinejmenším hypotetický a poněvadž pouze vědomí formuluje, jsou soudy víry splynutím vědění a víry. Opravdový kon víry spočívá tedy v přimknutí se intelligence k nezměnitelnému a univerzálnímu rozumu, jenž každou zpotvořeninu a lež vylučuje z říše prvních příčin. Rozumná bytost předpokládá nutně bytostní rozum, absolutno, zákon: je – poněvadž jest. Bůh sám by nemohl, ať již je chápán jakkoliv, existovat bez rozumové podstaty: pouze šílenství mohlo by dát nezměnitelnému zákonu za základ osobní, nevysvětlitelnou a svévolnou autokracii. Pak by necitelný, nezasloužený a nezodpovědný supremát Boha byl největší nespravedlivost a nejbouřlivější nesmysl; co by pak byl Bůh? Bůh je nevysvětlitelná představa nejvyšší osobnosti. Dogmatickému náboženství je Bůh něčím jiným: pro ně je Bůh první a poslední vysvětlitelno hypotetického světa; ale vždy, je-li Bůh definovatelný, je konečný a nad jeho kultem a nad jeho oltáři zjevují neúnavné touhy lidstva vždy oltář bez tvarů a nápis beze jména, který Athéňané použili na nejbožštějším a nejfilosofičtějším svém chrámu: IGNOTO DEO.

Náboženství z kabalistického hlediska.

Náboženský cit je v člověku.

Příroda nečiní nic bezúčelného a nedává požadavků bez možnosti úkoje. Náboženství je tedy něco skutečného.

BYTÍ JE BYTÍ.

Slovo Bůh vyjadřuje sám o sobě neznámý, avšak rozmanitými ideami, které si o něm lidé činí, velmi známý ideál. Nad těmito více nebo méně moudrými ideami panuje ona nejvyšší intelligence a první moc. Abstraktní idea matematických zákonů, ovládajících univerzální pohyb, zarmucuje většinu duchů, kteří lidskou svobodu vidí zajatou do jakéhosi nesmírného stroje vesmíru, a tento stroj, jakkoliv veliký, shledávají skrovnějším člověka, nejsou-li si dokonale vědomi sebe. Tu zmlká univerzální cit a fantazie vykonává ostatní. Jedni činí Boha jednoosobním, druzí víceosobním, vědě je však Bůh asi nutnou hypotézou nejvyššího vědomí ve věčné matematice. Říkáme asi nutnou, abychom šetřili svobody svědomí pravověrných ateistů; ale kabala, matka exaktních věd, nepřipouští pochybností, postavila-li jednu dobrou hypotézu. Vycházejíce od náboženského citu a od jmen, jež všem národům a všem lidem tuto neviditelnou existenci vyjadřují, tvrdíme, že kabala jasně usuzuje na jeho nutnou existenci, poněvadž slovo dokazuje bytost jako zrcadlení tělo. Člověk může pochopit Boha jen jako nekonečného, a proto nevysvětlitelného člověka. Neboť odkud by vzal srovnávací pojem pro jiný

obraz božství? Z toho následuje, že vše to, co přináší k vysvětlení a zosobnění Boha, je osudově zlidštění Boha, a proto se taková představa nutně musí zvrhnouti v modlářství.

Proto kabalisté skutečnou bytost Boha rozlišovali od jeho představy v člověku a pouze lidské představě dávali jména, Jehova aneb Adonai. Nejvyšší skutečnost jest jim *non ens*, neurčitelné, nevyhovitelné, nevy-světlitelné. Poněvadž, jak bylo řečeno, uznávali božské skutečnosti jejich zrcadlením aneb jejich stínem v lidském duchu, pomyslí, že tento stín aneb toto zrcadlení nám musí představovat všechny božské pojmy obráceně, avšak že vědění se musí obrátit, aby dospělo k harmonii, jež vychází z analogie protikladů.

Toto oceňování obyčejných věcí postavením jich proti sobě je jedno z největších tajemství kabaly a nejskrytější klíč k výkladu. Okultní klíč je představen dvěma trojúhelníky, jedním vzpřímeným, druhým obráče-ným, jež tvoří šesticípou hvězdu tajemné Šalamounovy pečeti. Každý z těchto dvou trojúhelníků dává, je-li uvažován sám o sobě, nedokonalou a následkem toho dokonale falešnou představu absolutna; spojení obou je pravda.

Přiložme tento obraz na ducha bible. Učiníme-li tak kupříkladu na 1. kap. Genese, nalezneme tam dějiny stvoření světa v šesti dnech. Obrátme smysl a připuštěme antitezi, pak obdržíme stvoření Boha v šesti nocích. To je nutno vysvětlit. Bůh, učí genese, stvořil člověka dle svého obrazu a filosofie nám dokazuje, že také člověk si učinil Boha k svému obrazu, jako dvojníka. Filosofická skutečnost posloužila tedy theurgii analogií protikladů. Chtěje určití pokrok lidské formulace Boha, zjevil Mojžíš analogii protikladů postupu period stvoření.

Poněvadž mohl posuzovati Boha jen pomocí jeho odrazu v lidské inteligenci, pozoroval Mojžíš všechny obrysy tohoto zrcadlení a duchovně správně je stanovil. Tak došel studiem univerzální theogonie k své kosmogonii.

První kapitola Genese, kabalisticky pozorovaná, podává souhrn univerzální theogonie a její postupné zrození v lidském duchu. Vytrženo ze souvislosti, zdá se souhrn ten náboženským a klasifikuje Boha jako vynález člověka. Text Mojžíšův podobá se sám o sobě pozorovaný bajce, a zneklidňuje rozum. Spojí-li se však oba protiklady a vytvoří-li se hvězda dvou trojúhelníků, tu užaseme, co nalezneme světla a pravdy v ní. Každý může text čísti v bibli; zde obrácení, alespoň první kapitoly:

Okultní genese. – První kapitola.

„Nezměrnost nebe a velikost země vytvořily v člověku představu Boha.

Avšak tato představa byla neurčitá a nejasná, maska temnot nad určitým fantomem a duch člověka vznášel se ve svých myšlenkách jako nad vodami.

Člověk zvolal: Budiž nejvyšší intelligence! A byla nejvyšší bytost. A člověk viděl, že tato idea je krásná, a odlišil ducha světla od ducha temnot. Nazval ducha světla Bohem, ducha temnot ďáblem a vytvořil si říši dobra a říši zla. To byla první noc.

A člověk řekl pak: Budiž nepřekonatelné odloučení mezi sny nebe a skutečnostmi země! A člověk vytvořil odloučení a rozlišil věci na horní a dolní a tak se stalo. A člověk nazval svoje domnělé odloučení nebem a to byl večer a jítro, druhá noc.

A člověk pravil: Odlučme v našem kultu masu oblaků od suché pastviny nebe. Bezvodému nebi dal jméno otec, masám oblaků jméno matka. A člověk viděl, že to bylo dobré, a pravil: Dejme v nebi vykvéstí vegetaci symbolu, z něhož by vycházela dogmata jako semeno z byliny a bylina ze semena.

Zasaďme rajský ostrov s tajemnými a vždy znovu rostoucími plody. A na nebi vykvetly symboly jako byliny a tajemné stromy zazářily. Pak byl večer a jítro a to byla třetí noc.

Pak pravil člověk: Buďtež mystické hvězdy na mém nebi a necht' se rozdělí vědění a nevědění, den a noc. A stalo se tak; a člověk stvořil dvě zářící božstva: velká pro zasněžení, malá pro dav a malé bohy rozličné jako hvězdy postavil na práh svého nebe, aby byli králi země a vytvořili rozdíl mezi věděním a nevěděním, mezi dnem a nocí. A člověk viděl, že to bylo krásné, a byl večer a jítro, noc čtvrtá.

Člověk pravil: Mraky mají vydati létající draky a fantastická zvířata. A mraky vydaly obludy, aby děsily děti, a ďábly s křídly; a člověk jim požehnal a pravil k nim: rost'te a rozmnožte se a naplňte nebe a zemi; a poněmhu člověk všechna zvířata země postavil na své oltáře. A byl večer a jítro, noc pátá.

Člověk vzýval takto všechna zvířata a plazy všeho druhu; a když viděl, že se mu to daří, pravil: Učinme Boha ke svému obrazu a vzoru, budiž králem mytologických Leviathanů, netvorů nebe a velikánů pekla. A člověk vytvořil Boha dle svého obrazu a vzoru. Stvořil ho dle vzoru člověka, požehnal mu a pravil k němu: Dávám ti říši nebe a země. A tak se stalo. A člověk pozoroval, co byl vytvořil, a bylo to nádherné. A byl večer a jítro, a to byla šestá noc.“

Tato okultní genese byla ona, kterou Mojžíš promyslel, než napsal svoji. Musil souditi takto:

Látka je vnější forma ducha. Duch působí na ni a ona reaguje na inteligenci. Harmonie vychází z analogie těchto dvou protikladů. V duchu člověka bojujícího proti látce vznikají zákony pokroku v pohybu a pokroku v látce samé.

Tedy musí vytvoření světa Bohem odpovídat vytvoření Boha člověkem. Poněvadž od zvolil dle čísel základnu svaté trojice a přijal na sebe její zdvojení, jež vyvolává zrcadlení, napsal Mojžíš svoji kosmogonii šesti dnů tak, aby odpovídala šesti velikým nocím lidského zasvěcení do náboženských mystérií.

Tento klíč k zjevení je i klíčem ke všem náboženským úkonům a jejich vlivu na kultury a lidské dějiny.

K lepšímu porozumění:

Působí-li myšlenka na tvar a tvar opět na myšlenku, plyne z toho, že vnější předměty působí na člověka tím více, čím více on dříve působil na ně. Člověk buduje svůj božský ideál stejně jako chrám; potom je ovlivněn chrámem, který vybudoval, a nemůže do něho vstoupit, aniž by si vzpomněl na svého Boha. Neurčitý ideál přijal tvar a stává se člověku viditelnou a pochopitelnou skutečností. Lze říci, že se člověk klame? Klame se jen v tom, co vyjádřil ve tvaru svého ideálu, avšak nikoli v tom, co vyjádřil jako dokonalé a pravdivé.

Tak vytvořilo náboženství kultury a kultury vytvářejí zbožnost, sílu náboženství.

Náboženské obřady jsou praktiky vysoké kabaly, kterými je slovo v činnosti. Člověk, jenž jedná, je poután dobře či špatně naukou, jejíž obřad naplňuje.

Mohl-li Julian opustit křesťanství, pak dojista je nikdy neprováděl prakticky, nýbrž oddal se tajně obřadnictví hellenismu. Církev jest si této síly dobře vědoma a zdánlivě se zaměstnává více vnějšími cvičeními než pocity nitra. Věřte, praví, a chod'te na mši: ostatní přijde samo sebou.

Je jisto, že přívrženci černé magie zaklínají a vidí d'ábla, neboť dávají tělo a skutečnou existenci ideálu nesmyslu. Autentická akta čarodějnických procesů nepřipouštějí o tom pochybnosti.

Vydráždění, vyvolávající vidění, je nakažlivé a rychlostí blesku sděluje se všem, které síla rozumu nechrání před tímto vlivem. Tak lze si vysvětlit fenomény domnělých amerických duchů. Vážní theologové souhlasí v poučce, že vize ve vztahu k nauce ničeho nedokazuje. Tento názor mistrů má ochraňovat lid před nadpřirozenými zjeveními a proroctvím, založeným na vidění.

Veliký a nešťastný císař Julian upadl do neštěstí, že věřil vážně ve své bohy, a viděním, které mu opatřovali Jamblichos a Maxim Efezský, zatímco veškerá židovská a křesťanská lehkověrnost se oddávala novým, silnějším a univerzálnějším vytržením, než byla jeho. Byl stržen a rozdrčen proudem.

O svatém králi Ludvíkovi se vypravuje příběh, jenž ho nekonečně ctí. Jednoho dne byl rychle vyzván, aby se stal svědkem divu, jenž se stal v jeho kapli. Kristus se zjevil v hostii a dokázal tak svou přítomnost množstvím svědků. „Proč tam mám jít?“ pravil světec. „Věřím v opravdovou přítomnost Ježíše Krista v hostii, poněvadž ho v ní nevidím; kdybych ho v ní viděl, nemohl bych již v to věřit.“

Veřejný div je důkazem vydráždění a tím obecného nerozumu; vyvolává víru asi tak jako mor vyvolává mor. Šílenství kříže (toto slovo pochází od sv. Pavla) bylo jen homeopatickým prostředkem proti orgiastickému a přepychovému šílenství doby Caligulovy a Neronovy. Posty stylitů byly jen nutnou reakcí na hostiny Claudiovy a slavnosti Trimalchionovy. Svatý Antonín protestoval proti Petroniovi a nečisté zvíře, jež mu sloužilo jako pes, byl živý satyr římských mravů úpadkové doby.

Také Seneca velebil hostiny Neronovy a bezmocně záviděl Diogenovi jeho askesi a svatý Antonín snil ve své samotě básně opilosti a vášně, jichž by se zhrozil Tigellinus. Harmonie plyne z analogie protikladů.

Předráždění vidění lze vyvolat těmito fyzickými prostředky:

1. Trvalým a dlouhým civěním ducha.
2. Posty.
3. Představami a obrazy.
4. Hudbou a zpěvy odpovídajícími předmětu nadšení.
5. Kuřidly a vůněmi.

Jak lze se nyní diviti, když zbožní lidé jsou podrobena viděním a extázím. Avšak stejnými prostředky lze dospět k vidění Kichatana, Pimpokuana nebo Porabacasty a Satana, tohoto ošklivého fantomu, jenž shrnuje v sobě všechny falešné bohy.

Z toho plyne, že kultury jsou podstatně magické, že samy ze sebe působí náboženské dílo, to jest tvůrčí vystupňování intuicí víry, nebeským či pekelným viděním, a že jsou dle své morálky duchovním lékem či jedem.

Z téhož zákona plyne, že náboženství bez obřadů jsou nepůsobivá a chladná, že kupříkladu protestantismus nemůže vyvolat to nejmenší a nejjednodušší nadšení, a že je proto více popřením, než náboženským kladem, že není klíčem proroctví, ani pramenem inspirace, ani berlou zázraků, že je neschopným stvořit Boha, a proto nikdy nemůže mít veliké světce.

Z téhož zákona plyne úžasný omyl těch, kteří sní o rozumovém náboženství bez mystérií, mytologie a obětí.

Vymýšlejí pak beznáboženské náboženství.

Náboženství je magické tvoření fantastického světa, jemuž rozumí jen víra.

Je zdánlivým uskutečněním nadsmyslných předpokladů, uspokojením tužby dětí a žen a všech, kdož se jim podobají.

Je-li katolicismus nějak nemocný, pak jen proto, poněvadž učinil příliš veliké ústupky rozumářství XVIII. století; žije dosud jen z toho, co mu zůstalo na jeho nesnášenlivosti.

Všichni, kdož jej chtějí zlidštit, chtěli jej zabít.

Má-li jej nějaké jiné náboženství nahradit, pak to nutně musí být náboženství ještě nesmyslnější, a tedy jako náboženství silnější. Náboženský klad je protikladem rozumového kladu a harmonie roste z analogie těchto sobě protikladných nauk.

Křesťan, jenž považuje nebe za svou pravou vlast, po strážce mravní kráčí nohama k nebi a hlavou k zemi, a tak nebe se stává zrcadlením země.

Spojení náboženství a filosofie musí se dokonat jejich rozlišením, jež dovoluje, aby se spojily jako trojúhelníky hvězdy Šalamounovy, jako meč s pochvou, plnost s prázdnotou.

Proto duchovní vždy musí zamítati časné, a království a bohatství budou vždy hrobem kněžské moci, poněvadž ničí zázrak jeho poslání a dráždí nedůvěru a ctižádost hmotných chtíčů.

Proto také časná moc vždy se učiní směšnou, chce-li se plésti do moci duchovní, poněvadž vždy bude podezřívána ze sobeckých úmyslů. Vždy utrží posměch učitel, jenž řekne: Bůh chce, abyste mne poslouchali. Avšak řekne-li někdo skutečně na císaři nezávislý: Poslouchejte císaře! pak se bude takovému muži věřit, zvláště, je-li zjeveno, že od císaře ničeho neobdržel.

Z toho důvodu je nutno, aby se kněží neženili, chtějí-li zůstat kněží.

Nikdo není prorokem ve svém domě a žárlivé ženy by dojisty vyžadovaly od svých mužů zprávy o zpovědích svých sousedek.

Stáří magikové se neženili. Pýthagorás a Apollonios se zdržovali žen.

I pohanství mělo své vestálky. To, co je poněkud anormální a nerozumné na celibátu, stává se jevem podstatně náboženským. Svět to dobře cítí, dráždí jej celibát kněží, avšak pohrdá kněžskými, kteří se oženili.

Jak zvláštní! Náboženství je nejlidštější ze všech zřízení a filosofie je skutečně jevem božským v duchovním životě lidstva. Náboženství je syntézou vášni: žádost po nekonečném dobru, až šílená ctižádost zbožněné touhy, zoufalství přesycené nebo nenasycené rozkoše unikající do extáze, pýcha, nesmírná domýšlivost, jež se domnívá, že může urazit Boha a rozrušit harmonii světa! Naproti tomu filosofie, ve své pochybovačnosti tak statečná a ve své pýše tak skromná, věří jen ve zkušenost a nezná jiné povinnosti, než práci. Důsledky jsme však již vytušili: náboženství samo o sobě a filosofie sama o sobě jsou omyly. V prvním spočívá asketická sebevražda a všechny zločiny fanatismu, v druhé zoufalství skepticizmu a zpitomení naprosté lhovosti. Náboženství a filosofie jsou stvořeny jako *Eros* a *Anteros* starého bájesloví, aby se vzájemným bojem vzájemně podporovaly. Bylo třeba úspěchů Voltairových, aby byla vybičována Chateaubriandova hrdość a bez knihy *La bible enfin expliquée* bychom se nikdy nemohli obdivovati dílu *Legende du Christianisme*.

Život je pohyb a zákon pohybu vždy vháňá názory do extrémů. Avšak přísloví praví, že protiklady se dotýkají a přehnutí hraběte de Maistre sotva se liší od přehnutí Maratových. Tábor Maratův a de Maistrův se dělí ještě dále a přecenění a lhovost se dále ještě rozmnožuje. Mimo boj stojí jen lidé příliš dobří a příliš silní. Pravda je cenou boje, avšak všichni, kdož ji našli, jsou odsouzeni k mlčení, neboť jinak by vše bylo zničeno.

Proto Kristus pravil: „Mluvím v podoběnstvích, aby ti, kteří vidí, neviděli, ti, kteří slyší, nerozuměli; jinak by se všichni obrátili a byli zachráněni.“

Nemají tedy všichni býti obráceni, aneb lépe přeloženo, nesmí všichni zároveň ustoupit ze své cesty. Nemají tedy všichni býti zachráněni, to jest zasvěcením postaveni mimo boj protikladů. Všichni jsou povoláni, avšak málo je vyvolených, to jest, podmínky zasvěcení jsou takové, že mohou být splněny jen nepatrným počtem v nesmírném boji, jenž se čas od času obnovuje a potrvá až k vyvolení a spáse všech.

Ani náboženství, ani filosofie nevytváří zasvěcence; je tvořen spojením jich obou ve světle utvořeném dvěma světly spojenými. Pak budují zasvěcence dle svého dobrozdání náboženství a filosofii pro obecný lid. Na jedné straně je báje, na druhé pochybné rozumové důvody, avšak uprostřed spočívá vědění víry a víra vědění v objetí a v spojení k vládě nad světem. Náboženství je žena a vládne poezií a láskou. Vědecký pokrok je muž, musí vládnouti energií a rozumem a obhajovat ženu.

Ti, kdož posuzují náboženství z voltairovského výstředního hlediska, musí žasnout a horšit se, vidí-li, že náboženství ještě vládne a je chráněno. Vždyť v jejich očích je náboženství duchomorná řada záměrných lží a hloupých praktik; avšak usuzují stejně mylně jako Maria Alacoque, kdyby ještě žila, by soudila o věcech vědy, pokroku a svobody. Ve všem musíme počítat se skutečností.

Příroda dá snad právo hněvu filosofa, jenž v chladné přísnosti mravů neporozumí, že dětem nutno vyprávěti pohádky a roztomilé, malé lži, aby byly uklidněny, a bude se proto horšit na chůvy a matky. Avšak mudrc, ponechávaje ženskému kněžskému úřadu volnou dráhu, bude chránit jen volbu pohádek, postaví se proti děsným smyšlenkám, bude popírat jsoucnost vlkodlaka a pojídače dětí a tak zabrání, aby byl oslaben probouzející se dětský rozum. Lid je klamán, aby byl vykořisťován, ztročen; jeho pokrok je zvolňován, ba i ničen; to je zločin černé magie; avšak podpořit alegoriemi dogmatu a poezií mysterií jeho pokrok, pozdvihnout jeho duši velikými nadějemi, získat jej moudrostí pomocí vznešených a duchaplných pošetilostí, to jest kněžské umění v celé své nádherné čistotě, to jest magie světla, kabalistické tajemství pravdivého náboženství.

Křesťanství potkalo veliké neštěstí; když po zobecnění mysterií gnostiky zavrhl gnosti, zvolili si národové za svého vůdce nevědomce. Byla hlášána rovnost ve víře a slepci se stali vůdci slepých, čehož se Mistr nejvíce obával. Co se stalo? Ctnost stala se nemožnou nahoře i dole a vůdcové kněžstva došli vysokých hodností, aniž by měli potřebné ctnosti a potřebné vědění. Uzavřeli se do svých kasta pokusili se obnovit staré zkoušky, ne však zasvěcením vždy pokračujícím, nýbrž tak, že klerikální výchova, aby podrobila si vůli noviců, vysušuje srdce a uspává inteligenci. Z toho vzniká chyba náboženství a pak i společnosti. Proto je kázání kněžské tak chladné a neúčinné. Jak mohli by probouzet lásku k zákonu, jenž od jejich dětství spočívá na nich samých jako těžké jho? Jak mohli by mluvit k srdcím, když jejich srdce je odsouzeno k věčnému mlčení?

Současné kněžstvo činí jen zoufalé pokusy udržet dogmata, jež XVIII. století odhalilo, tak jak bývala kdysi. Nevyměňuje roucho Isidino, avšak božstva v záplatovaných hávech neposilují důvěru. Je potřebí nového závoje a lidová fantazie již pracuje, neboť svět nemůže dlouho zůstat bez náboženství.

Tvrdili jsme, že náboženské praktiky jsou prostředkem vyvolávajícím extázi a lid považuje přirozené jevy extáze za zázraky.

Tyto jevy jsou:

1. Necitelnost vůči každému poranění a každé bolesti.
2. Vidění více či méně jasnovidného somnambulismu.
3. Improvizovaná výřečnost, vědění vtékající do mozku předrážděním a přímé spojení s jinými společným poutem myšlenek.
4. Fluidický přebytek sloužící k docílení mimořádných výsledků, jakými jsou kupříkladu přímé sdělení extáze a všech jejích fenomenů, okamžité vyléčení jistých nemocí, zdánlivé porušení určitých přírodních zákonů, jako kupříkladu tíže, jak se děje denně v Americe a i jinde, když stolky se zdvihají a trčí ve vzduchu, aniž by se jich kdo dotkl. Podobné fenomény daly se kdysi na hřbitově u Sv. Medarda. Extatické ženy byly zdvihány do výše. I nepřátelé jansenismu tyto věci potvrzují, připisují však tyto divy ďáblu, opírajíce se o neslušnosti, jež se při nich daly. Zdaž nepotvrzuje taková složitost divu existenci přirozeného činitele, síly, která se zmocňuje nejen jednotlivce, ale celého kruhu nadšenců? A existuje-li skutečně takováto síla, která za jistých podmínek může vyrovnávat zákony tíže, proč by nemohli extatikové a somnambulové zcela přirozeně kráčet po vodě? Příroda vždy činí zázraky. Fanatismus je vykořisťuje, věda však je vysvětluje. Moudrost pak používá všeho k vítězství rozumu a pokroku.

Kabalistické učení o lidské duši.

Duše je provázena světlem. Toto světlo je trojnásobné:

Nešāmā – *čistý duch*.

Rūach – *duše* aneb *duch*.

Nefeš – *plastický prostředník*.

Šat duše je vnějšek obrazu.

Obraz je dvojnásobný, neboť zrcadlí dobrého nebo špatného anděla.

Nefeš je nesmrtelný, neboť se obnovuje vždy po zničení tvaru.

Rūach se vyvíjí pokrokem idejí.

Nešāmā pokračuje bez zapomenutí a zničení.

Duše žije ve třech bydlištích: Dům žijících, vyšší Eden, nižší Eden. Obraz je sfinga, jež představuje hádanku zrození. Osudový obraz vydává Nefeš svým osidlům: avšak Rūach může nahradit obraz dle myšlenek Nešāmā.

Tělo je tvar Nefeše, Nefeš tělo Rūachu, Rūach tělo šatu Nešāmā. Světlo se zosobňuje, když se zahaluje, a osobnost jest jen tehdy trvalá, je-li šat dokonalý.

Toto zdokonalení na zemi je podmíněno univerzální duší země. Jsou tři ovzduší duší. Třetí oblast končí, kde počíná planetární přitažlivost druhého světa. Duše pro zemi příliš dokonalé, odcházejí na druhou pláň. Když

byly proputovaly planetami, přicházejí k slunci. Pak vystupují do jiného vesmíru a počínají svůj planetární vývoj od světa k světu, od slunce k slunci. Na sluncích vzpomínají, na planetách zapomínají. Život sluneční je dnem věčné existence, životy planetární jsou nocemi se svými sny.

Andělé jsou emanacemi světla, nikoliv však podstatou a rouchem, nýbrž zosobňuje je odlesk a božský vliv. Andělé touží být lidmi; dokonalý člověk, bohočlověk, je nade všemi anděly.

Planetární životy jsou složeny z deseti snů; každý sen trvá sto let. Život sluneční trvá tisíc let; proto je řečeno, že tisíc let je před Bohem jako den. Všechny týdny, to je všech čtrnáct tisíc roků, slouží duši za jubilejní spánek zapomenutí, ve které čerpá novou sílu a nový mír. Při probuzení zapomněla zla a vzpomíná jen dobra; počíná nový týden, jenž jest jejím znovuzrozením.

Jsou dva druhy duchů: podmanění a osvobození. Podmanění duchové jsou nezletilci lidstva; jsou svatými, poněvadž jsou nezodpovědnými. Osvobození o ně pečují a ručí za ně. Nezodpovědní trpí, spravedliví usmiřují.

Usmrtiti zločince je vražda šilence: proto zavraždění Kaina je sedmkrát větší zločin než usmrcení Abela. Rozbije-li dítě okno, pak otec je musí zaplatit.

Pouze ti, kdož mají zodpovědnost, jsou svobodni; ti, kdož zodpovědnosti nemají, nemohou jimi býti.

Ti, kdož nesou zodpovědnost, mohou použít všech prostředků, aby nezodpovědným zabránili konati zlo.

Trest musí sloužit k polepšení. Smrt není trestem: jest nejvyšším odpuštěním a konečným osvobozením nepolepšitelného.

Provinilec neusmiřuje, on pouze trpí; pouze nevinný může usmiřovat.

Vše je podstata a pohyb; podstata je kladné a záporné světlo. Světlo je rovněž dvojité a vyrovnovažující.

Stín je záporné světlo.

Světlo je éterické, plynné, fluidické, slané, sulfurické, rtuťnaté, kovové a skelné, vždy dle spojů pohybu vyvolávajících teplo, spálení, zkovování a krystalizaci.

Příroda má osu se dvěma póly, z nichž jeden jest síra a druhý sklo.

Sfinx – korespondence jejích tvarů.

Bytí.	Inteligence.	Člověk.
Vítězství.	Boj.	Lev.
Tvoření.	Práce.	Býk.
Vládnutí.	Náboženství.	Orel.

Teorie velkého díla.

BÝTI:

Existovat s Prozřetelností Boží jako světlo, pohyb a tvoření.

VĚDĚTI:

Vědět pravdu mystéria a života v duchu zjasněném univerzální přitažlivostí.

CHTÍTI:

Chtít spravedlnost skrze oběť v souzvuku a v pokroku svobody.

ODVÁŽITI SE:

Uvést v rovnováhu smysl slepé víry; vyrovnovážit nezměnitelné tělo.

MLČETI:

Nemluvit o skutečnosti dogmatu a o dílech, kterých dociluje zdokonalená duše pomocí antagonismu.